

**LIMBA ȘI LITERATURA
ROMÂNĂ**

COMPILER

COMPET

ETAPA I

TESTUL 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele pentru a putea rezolva cerințele legate de acestea, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. Într-o iarnă, pe un viscol de toată frumusețea, câțiva copii au adus la o poartă înaltă un câine mai mult mort decât viu. Câinele fusese zdrobit de un om cu apucături de fiară. [...] Copiii cu pricina au știut ei ce-au știut pentru că l-au adus – culcat pe o sanie – în poarta unui doctor veterinar, de fapt doctoriță, mare iubitoare de animale. [...]

Doctorița cu pricina – Ruxandra Nicolescu –, prietena mea cu suflet ca pâinea caldă, a primit câinele lăsat în poartă, i-a oblojit rănilor adânci de la cap, dar cu șira spinării nu a mai avut ce face. Câinele a rămas cu picioarele din spate paralizate. L-a numit „DragăBobiță” – într-un cuvânt – și l-a păstrat în colecția ei de câini abandonati pe care lumea obișnuiește să îi arunce peste gardul înalt al casei ei sau să îi lase în poarta zăbrelită.

Și l-a îngrijit cu drag, deși picioarele din spate ale bietului câine au rămas de tot înțepenite.

DragăBobiță – un câine de toată frumusețea, alb, cu pete roșcate, cu bot și urechi ascuțite ca de vulpe – a trăit un timp în colțul lui dintr-o odăiță separată, „lipită” de cabinetul Ruxandrei, aidoma unui prinț șchiop, singur și, de aceea, melancolic. Până în ziua în care a apărut în curtea Ruxandrei, aruncat tot peste gard – într-o geantă elegantă –, un alt cățel. Tot nefericit, slab-scheletic și cu piciorul drept, din spate... rupt!

(Silvia Kerim, Povestiri despre prietenii mei, fragment)

B. Băiatul se numea Bănică, iar cățelul, pentru că fusese prins de două ori cu botul într-o cratiță, primise porecla Tocănel.

Era în februarie, ninsese o zi și o noapte – acum zăpezile acopereau geamul până la două palme de marginea de sus a cercevelor – și ei ședeau în odaie: Bănică în pat, iar Tocănel lângă ușă [...]. Soba frigea – ardeau în ea lemne de brad cu miros de cetină – și undeva, într-o spărtură a peretelui, cânta un greier, parcă bătându-și joc de vântul care gonia pe sub streșini, răsucind zăpada și aruncând-o peste coama salcânilor.

— Tocănel, zise Bănică, ținând ochii închiși, moleșit de căldură, spune-i ticălosului ăla să tacă!

— Eh, dac-aș ști unde e! făcu Tocănel.

O pasăre trecu pe la geam, atingându-l cu vârful aripilor.

— Parc-a bătut cineva, spuse Tocănel.

— O vrabie. A trimis-o cocoșul de lemn de pe stâlpul porții. L-au îngropat zăpezile, îngheață.

— Și e prietenul nostru, spuse Tocănel. Astă-toamnă, când se culegeau viile, te-ai suit în spinarea lui și te-a dus să culegi nuci din podgorie.

— Nu e chiar așa, răspunse Bănică, te-am mințit. M-am suit în spinarea lui și m-a dus în luncă, unde s-a întâlnit cu cocoșii de lemn din sat. Era lună plină și ei toți ședeau roată în jurul salcâmului unde am stat noi o zi ca să prindem iepuri. Erau acolo douăzeci de pușori și ei voiau să-i învețe să

zboare. Țștia micii sunt foarte proști, dau o dată din aripi și cad pe pământ. Cocoșul nostru mi-a zis: „Bănică, te-am adus până aici și dacă vrei, te ridic până la nori, unde plouă mereu, ce vezi acum să nu spui la niciun om, te juri?” „Mă jur.”

(Fănuș Neagu, *Târziu, când zăpezile sunt albastre*, fragment)

C. Într-o zi, pe când lucrăm
În grădină, pe sub geam,

Îngrijind un trandafir,
Văd că intră-un musafir:

Era mic c-abia-l vedeai,
Dar cu mustăți ditamai;

Încăpea printre uluci,
Dar avea blănița-n dungii;

Și-ntr-un capăt, dintr-o dungă,
Îi creștea o coadă lungă;

Era numai cât o floare,
Dar avea patru picioare;

Ochii-albaștri îi clipeau
Și știa să zică „miau”.

Ba să vezi și să te bucuri –
Sărea-n aer după fluturi.

Și știa chiar să se joace
Cu câteva ghemotoace.

[...]

Și, pentru că era mic,
L-am botezat Arpagic.

(Ana Blandiana, *Arpagic*)

STANDARD

- În textul A, se prezintă o întâmplare petrecută:
 - într-o noapte de iarnă cu ninsoare abundentă;
 - într-o seară de februarie;
 - într-o zi de toamnă târzie;
 - într-o iarnă cu viscol.
- În textul A, copiii aduc, la poarta medicului veterinar:
 - un câine rănit grav;
 - un cățel slab-scheletic, așezat într-o geantă;
 - o pisică rănită la cap;
 - un iepuraș bolnav.
- După cum reiese din textul B, întâlnirea imaginară a tuturor cocoșilor de lemn din sat are loc:
 - într-o noapte de iarnă, la poarta casei lui Bănică;
 - într-o noapte de toamnă, în podgorie;
 - într-o noapte de toamnă, în luncă;
 - într-o noapte de iarnă, în luncă.
- Motănelul prezentat în textul C este:
 - mic și prietenos;
 - mic și înfricoșător;
 - mare și înfricoșător;
 - mare și prietenos.

- 5.** Propoziția care conține patru cuvinte cu diftong este:
- Dragă Bobiță – un câine de toată frumusețea, alb, cu pete roșcate, cu bot și urechi ascuțite ca de vulpe – a trăit un timp în colțul lui...*
 - Câinele fusese zdrobit de un om cu apucături de fiară.*
 - Până în ziua în care a apărut în curtea Ruxandrei, aruncat tot peste gard – într-o geantă elegantă –, un alt cățel.*
 - Câinele a rămas cu picioarele din spate paralizate.*
- 6.** O secvență din textele date care conține un cuvânt cu hiat apare în varianta de răspuns:
- Era în februarie, ninsese o zi și o noapte...*
 - O pasăre trecu pe la geam, atingându-l cu vârful aripii.*
 - Nu e chiar așa, răspunse Bănică, te-am mințit.*
 - Cocoșul nostru mi-a zis...*
- 7.** Seria în care toate cuvintele sunt corect despărțite în silabe este:
- vis-col, sa-ni-e, vâr-ful, al-baș-tri;
 - vi-scol, sa-ni-e, vâr-ful, al-baș-tri;
 - vis-col, sa-nie, vâr-ful, al-baș-tri;
 - vis-col, sa-ni-e, vâr-ful, a-lbaș-tri.
- 8.** Numărul de litere și numărul de sunete pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în secvența: *Și știa chiar (1) să se joace (2)/Cu câteva ghemotoace (3).* este corect indicat în varianta de răspuns:
- 5 litere, 4 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 10 litere, 9 sunete (3);
 - 5 litere, 3 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 10 litere, 9 sunete (3);
 - 5 litere, 3 sunete (1); 5 litere, 4 sunete (2); 10 litere, 9 sunete (3);
 - 5 litere, 3 sunete (1); 5 litere, 5 sunete (2); 10 litere, 8 sunete (3).
- 9.** Un sinonim potrivit pentru sensul cuvântului subliniat în structura *Dar cu mustăți ditamai* este:
- mici;
 - mari;
 - strălucitoare;
 - frumoase.
- 10.** Se dau următoarele cuvinte: (1) *moarte*; (2) *paralizate*; (3) *flexibile*; (4) *întregi*. Dintre acestea, sunt sinonime potrivite pentru adjectivul subliniat în secvența *picioarele din spate ale bietului câine au rămas de tot înțepenite*:
- 1 și 2;
 - 2 și 3;
 - 1 și 3;
 - 1, 2 și 4.
- 11.** Un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *l-a păstrat în colecția ei de câini abandonați...* este:
- a adus;
 - a primit;
 - a abandonat;
 - a adăpostit.
- 12.** Apare omonimul cuvântului subliniat în secvența: [...] *l-au adus – culcat pe o sanie – în poarta unui doctor veterinar...* în varianta de răspuns:
- O rană a pielii este o poartă de intrare pentru microbi.
 - Am construit o poartă pentru grădină.
 - Copiii poartă costume noi pentru serbare.
 - A ieșit la poartă, pentru a-și întâmpina oaspeții.

- 13.** Cuvântul subliniat în secvența: *i-a oblojit rănille adânci de la cap* este în relație de polisemantism cu acela din varianta de răspuns:
- Șopârlla are un cap mic.
 - Mă doare capul.
 - El este capul familiei.
 - S-a lovit la cap.
- 14.** Verbele subliniate în secvența: *Tocănel, zise Bănică, ținând ochii închiși, moleșit de căldură, spune-i ticălosului ăla să tacă!* sunt, în ordine, la modurile:
- indicativ, indicativ, imperativ;
 - indicativ, imperativ, imperativ;
 - indicativ, imperativ, conjunctiv;
 - perfect simplu, imperativ, conjunctiv.
- 15.** Verbul *a fi* din structura: *Și e prietenul nostru, spuse Tocănel.* are valoare:
- predicativă;
 - copulativă;
 - predicativă și de auxiliar;
 - de auxiliar.
- 16.** O propoziție dezvoltată referitoare la aspectul motănelului Arpagic este:
- Ochii-albaștri îi clipeau;*
 - Era mic c-abia-l vedeai;*
 - Și, pentru că era mic,/ L-am botezat Arpagic;*
 - Și știa să zică „miau”.*

EXCELENȚĂ

- 17.** Textele **B** și **C**:
- prezintă legătura dintre oameni și animale;
 - se referă la peisaje;
 - prezintă un cadru interior;
 - alcătuiesc portrete ale unor personaje.
- 18.** Un aspect al realității evidențiat de textul **A** este:
- jocul unor copii cu un câțel abandonat;
 - salvarea unui câine rănit;
 - lipsa de interes a unor oameni pentru animalele rănite;
 - dragostea unui medic veterinar pentru un iepuraș.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.

TESTUL 2

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 90 de minute.

Citește cu atenție textele pentru a putea rezolva cerințele legate de acestea, apoi bifează în grilă răspunsurile corecte.

A. *Nu mi-a plăcut niciodată să arunc lucruri. Până la urmă, lucrurile pe care le păstrezi sunt amintirile tale, din diverse epoci, și nu poți să le încarci în niște saci și să le duci la ghenă. Mai ales că, așa cum ne atrăgea mereu atenția tatăl meu, orice obiect – oricât de dizgrațios... – are în spate efortul unor oameni.*

Cu atât mai puțin mi-a plăcut să arunc jucării vechi. Pentru mine, jucăriile au fost... o lume. O mitologie. Păpuși, urși, iepuri și toate celelalte nu umpleau la întâmplare camera mea, ci într-un mod organizat: alcătuiam „Banda bună”, o societate democratică în care toți aveau drepturi egale și fiecare ieșea în față cu rândul: uneori (sub)banda de căței, alteori cea de vaci (deși era în minoritate, vaci având doar trei). Când venea vreun nou membru, era primit în mod festiv, prin scoaterea de pe rafturi, în mijlocul camerei, a celorlalte jucării asemenea lui/ei. [...]

Una peste alta, în camera mea de bloc înțesată de jucării – un soi de minimuzeu – nu mă plictiseam niciodată.

(Iaromira Popovici, *Jucării și vechituri*, fragment preluat din revista *Dilema veche*, nr. 372/2011)

B. *Odaia* lui Dănuț se învecina primejdios cu odaia fetițelor. Punctul de fruntarie* era ușa închisă, cu cheia în broasca din partea cealaltă.*

Fața dinspre odaia fetițelor purta un cuier, în care atârnavu pălării de pai, funde de mătasă, un cerc tricolor, o rețea de mingi multicolore și două paltonașe pepit.

Fața dinspre odaia lui Dănuț era împodobită în partea de sus cu o panoplie de postav de biliard, alcătuită astfel: o pușcă Eureka – culcată pe țința ei de carton alb cu cercuri roșii în jurul centrului albastru – în tovărășia bețișoarelor isprăvite cu un tampon de gumă lipicioasă; două săbii de tinichea cu tecile pistruiete de rugină și scofâlcite de duelurile cu Olgața, încrucișate în X, și o șuierătoare prinsă cu un șnur roșu, cu șuier bâlbâit și gust acrișor.

Mai jos de panoplie, despărțite de o sabie atârnată vertical ca o coloană vertebrală a războiului, erau răstignite două uniforme: una de amiral japonez, cu șapcă și fără pantaloni, poreclită Kami-Mura; alta de amiral rus, botezată Potemkin.

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, fragment)

* odaie – cameră;

* fruntarie – graniță.

C. *Rândul de dughene așezate în bătaia vântului pornea de la biserică și se întindea, cum vă aduceți aminte, până la hanul Thénardier. Deoarece burghezii urmau să se ducă în curând la slujba de utrenie, prăvăliile erau toate luminate cu lumânări care ardeau în pâlnii de hârtie, ceea ce – cum spunea învățătorul din Montfermeil, care ședea atunci la o masă la Thénardier – făcea „un efect magic”. Pe cer însă nu se vedea nicio stea. Cea din urmă dugheană, care se găsea chiar în fața ușii Thénardierilor, era o prăvălie de jucării, sclipind de fluturași poleiți, brățări, mărgelile de sticlă și tot felul de lucruri minunate din tinichea. În față, la loc de cinste, pe un fond de ștergere albe, negustorul așezase o păpușă mare, înaltă de aproape două picioare, îmbrăcată într-o rochie de crep trandafiriu, cu spice de aur pe cap, cu păr adevărat și cu ochi de smalt. Toată ziua minunea asta fusese expusă*

acolo ca să se holbeze la ea trecătorii mai mici de zece ani, fără să se fi putut găsi la Montfermeil vreo mamă cu destulă dare de mână sau destul de risipitoare ca s-o cumpere pentru copilul ei. Eponine și Azelma au privit-o în neștire ceasuri întregi. Cosette – e drept, numai pe furiș – îndrăznise s-o privească și ea. În clipa când Cosette ieși cu găleata în mână, așa amărâtă și copleșită cum era, nu se putu stăpâni să nu-și arunce ochii spre această minunată păpușă, spre „doamna” cea frumoasă, cum îi spunea ea. Biata fetiță rămase înmărmurită. Nu văzuse încă păpușa de aproape. Toată prăvălia asta i se părea un palat [...].

(Victor Hugo, *Mizerabilii*, fragment)

STANDARD

1. După cum reiese din textul **A**, autoarea este atașată de:
 - a. obiecte de colecție;
 - b. jucării;
 - c. căței;
 - d. lucruri inutile.
2. Conform textului **A**, jucăriile sunt organizate:
 - a. pe „bande”, în funcție de aspect;
 - b. după înălțime;
 - c. în funcție de culoare;
 - d. în funcție de mărime.
3. Așa cum reiese din textul **B**, pe fața ușii dinspre camera lui Dănuț se află:
 - a. o sabie ruginită;
 - b. un arc cu săgeți;
 - c. un cuier;
 - d. o panoplie de postav.
4. Păpușa menționată în textul **C** poartă, pe cap:
 - a. pălărie și voal;
 - b. o coroniță de flori;
 - c. spice de aur;
 - d. pălărie cu fluturași.
5. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:
 - a. a-runc, lu-cru-ri-le, păs-trezi, ob-iect;
 - b. plă-cut, juc-ă-rii, mit-o-lo-gi-e, min-o-ri-ta-te;
 - c. ghe-nă, a-min-ti-ri-le, fes-tiv, pen-tru;
 - d. mem-bru, dem-o-cra-ti-că, scoa-te-rea, drept-uri.
6. Apar numai structuri cu diftong în seria:
 - a. mi-a, niciodată, atrăgea, mea;
 - b. mi-a, mai, mea, oameni, ieșea;
 - c. mi-a, oameni, vaci, jucării;
 - d. oameni, asemenea, atrăgea, jucării.

- 7.** O structură care conține un cuvânt cu hiat este:
- Odaia lui Dănuț se învecina primejdios cu odaia fetițelor;*
 - Fața dinspre odaia fetițelor purta un cuier...;*
 - două săbii de tinichea cu tecile pistruiete de rugină...;*
 - o pușcă Eureka – culcată pe țința ei de carton alb cu cercuri roșii...*
- 8.** Se dau următoarele cuvinte: (1) *sărbătoresc*; (2) *animat*; (3) *entuziast*; (4) *amical*. Dintre acestea, sunt sinonime potrivite pentru adjectivul subliniat în secvența *Când venea vreun nou membru, era primit în mod festiv*:
- 1 și 2;
 - numai 2;
 - 1 și 3;
 - 1, 2 și 4.
- 9.** Un antonim potrivit pentru cuvântul subliniat în secvența: *Odaia lui Dănuț se învecina primejdios cu odaia fetițelor*. este:
- periculos;
 - înfricoșător;
 - sigur;
 - nesigur.
- 10.** Verbul *atârnav* are, păstrând persoana și numărul, la modul condițional-optativ, timpul perfect, următoarea formă:
- aș fi atârnat;
 - ar fi atârnat;
 - să fi atârnat;
 - ar atârna.
- 11.** Verbul din secvența: *Pe cer însă nu se vedea nicio stea*. se află la modul indicativ, timpul mai-mult-ca-perfect, în varianta de răspuns:
- Pe cer însă nu se văzuse nicio stea.
 - Pe cer însă nu s-a văzut nicio stea.
 - Pe cer însă nu se mai vedea nicio stea.
 - Pe cer însă nu se va vedea nicio stea.
- 12.** În secvența: *Cea din urmă dugheană, care se găsea chiar în fața ușii Thénardierilor, era o prăvălie de jucării, sclipind de fluturași poleiți, brățări, mărgelile de sticlă și tot felul de lucruri minunate din tinichea*. există:
- două predicat verbale;
 - un predicat verbal și un predicat nominal;
 - două predicat nominale;
 - un singur predicat.
- 13.** Numărul predicatelor verbale exprimate prin verbe la modul conjunctiv în secvența: *Nu mi-a plăcut niciodată să arunc lucruri. Până la urmă, lucrurile pe care le păstrezi sunt amintirile tale, din diverse epoci, și nu poți să le încarci în niște saci și să le duci la ghenă*. este:
- unu;
 - doi;
 - trei;
 - patru.

- 14.** O propoziție dezvoltată din textul **A**, referitoare la sentimentele autoarei legate de propria copilărie, este:
- a. *Nu mi-a plăcut niciodată să arunc lucruri.*
 - b. *Până la urmă, lucrurile pe care le păstrezi sunt amintirile tale, din diverse epoci...*
 - c. *Cu atât mai puțin mi-a plăcut să arunc jucării vechi.*
 - d. *Una peste alta, în camera mea de bloc înțesată de jucării – un soi de minimuzeu – nu mă plictiseam niciodată.*
- 15.** În secvența: *Fața dinspre odaia fetițelor purta un cuier, în care atârnau pălării de pai, funde de mătasă, un cerc tricolor, o rețea de mingi multicolore și două paltonașe pepit.* apar, ca figuri de stil:
- a. epitetul și comparația;
 - b. epitetul și enumerația;
 - c. personificarea și enumerația;
 - d. enumerația și comparația.
- 16.** Secvența: *orice obiect – oricât de dizgrațios... – are în spate efortul unor oameni.* sugerează:
- a. importanța muncii în echipă;
 - b. frumusețea care se ascunde în cele mai neașteptate locuri;
 - c. lipsa de interes a unui copil pentru jucăriile urâte;
 - d. necesitatea prețuirii efortului unor oameni.
- EXCELENȚĂ**
- 17.** Textul **C** trezește în sufletul cititorului:
- a. simpatia pentru universul copiilor;
 - b. sentimente de milă pentru Cosette;
 - c. indiferența;
 - d. nostalgia după copilărie.
- 18.** Un aspect comun al textelor **A**, **B** și **C** este:
- a. prezintă legătura dintre oameni și mediul în care trăiesc;
 - b. fac referire la jucării;
 - c. evidențiază legătura dintre copilărie și maturitate;
 - d. se referă la trecerea timpului.

Itemii 1-16 se notează cu câte 5 puncte fiecare; itemii 17-18 se notează cu câte 10 puncte fiecare.
Total: 100 de puncte.